

Толос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 129 (1629) • Субота, 12 липня 1997 року • Ціна договірна

ОБСЕ, НАТО І МИ

З прес-конференції

Голови

Верховної Ради України
Олександра Мороза
10 липня 1997 року

Голова Верховної Ради Олександр Мороз провів прес-конференцію, присвячену підсумкам роботи української делегації на шостій щорічній сесії Парламентської Асамблеї Організації з безпеки та співробітництва у Європі (ПА ОБСЄ). Після короткої анотації до змісту роботи у Варшаві голова українського парламенту відповів на запитання журналістів, які стосувалися не «лише міжнародної політики, а й внутрішніх проблем». За прес-конференції були присутні і члени делегації Верховної Ради, які брали участь у варшавській сесії, а також представники місії ОБСЄ в Україні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Врожай-97

Поки що в плюсах

За даними Мінсільгосп-проду, на 9 липня скошено зернових та зернобобових з 600 тисяч гектарів, обмолочено з 400 тисяч. Жниуть дванадцять областей та Крим. В середньому намолочують з гектара: в автономії 26 центнерів, на Херсонщині — 27,2, на Одещині — 32. В середньому по Україні беруть по 27,2 центнера — на десять більше, ніж за аналогічний період торік.

Інвестор під «парасолькою»

В австрійському місті Зальцбурзі завершився Економічний саміт країн Центральної та Східної Європи, участь у якому взяв Президент України Леонід Кучма.

Виступаючи на прес-конференції, повідомляє «Інтерфакс-Україна», Л. Кучма зазначив, що підписання Хартії про особливе партнерство України й НАТО «стане хорошим сигналом, також і для іноземних інвесторів». «Я розцінюю підписання хартії, серед іншого, як запит іноземних інвесторів з боку країн — членів НАТО», — сказав він.

Президент підтвердив, що програма співробітництва України й Міжнародного валютного фонду «працюватиме». В той же час він висловив побажання, щоб «МВФ виходив з реалій, які склалися в цій чи іншій країні, а не з того, що написано на папері». «Я вважаю, що для МВФ поразка — не найкращий результат співробітництва», — сказав Президент.

(Закінчення на 3-й стор.).

Севастополь:
трагедія
чи триумф

6-10

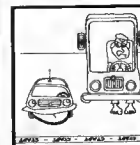
Зірки
і
чайові

6-7

Роксолана:
підсумки
конкурсу

3

Не треба
во-во!

4

Привіт РИБИ від КАЛУЧКИ РЯБИ

Христофор ГРУША,
незалежний оглядач

... Телефоную Курочка Рибка Золотій Рибці та й кажу: «Здрастуйте, кумо! Як-не-як, завтра — всенародне свято! Народ живе з вашим, кумонько, ім'єм на устах! Якщо у кого мокрі штани — кажуть, що він рибий изловив, і навіть нашу епоху називають споконвічно риболов'ям у каламутній воді. Така вам честь, така честь...» А Рибка відповідає: «Ой, не кажіть, кумасю! Коли доміношники кричать «риба», я як підлігну — де? Ви знаєте, що підприємства Мінрибгоспу в першому кварталі зменшили обсяги вилову мене — включно, звиняйте, з консервації?» — «Та як же це, кумасю, я ж бачу, що ви лежите, пардон, на всіх прилавках у пристойному асортименті, і навіть вітчизняного виробництва!» — «Еге, дежу! Бо рибачки внутрішніх водами та Азово-Чорноморського басейну зумили мобілізувати зусилля й ловлять мене більше, ніж торік за цей же період. Але, кумо, в чужих морях ловити мені стало важке, дорожче, траурніше, знаєте, за борги заарештовують...» — «А що ж робити?» — «Та якби держава надала рибопромисловцям довгострокові кредити. Флот, знаєте, зношений...»

(Закінчення на 9-й стор.).

Завтра — День
рибалки

ГОЛОС УКРАЇНИ

Врожай-97

12 липня 1997 року. № 128 (1628)

Ми вже не територія...

•Київ

Основний Закон — на скрижалі

Вібулася презентація колекції видань, присвячених першій річниці Конституції України: «Конституція Пилипа Орлика», «Історія української Конституції», 1-ша книга 11 тому «Конституції незалежної України» та часопис «Українське право».

Ці видання є продовженням серії наукових та просвітницьких робіт, які започаткувала Українська Правнича Фундація в співпраці з Міністерством юстиції.

У презентації взяли участь міністр юстиції України Сергій Голубатий, суддя Конституційного Суду України Микола Козюбра, інші українські правники та науковці.

•Донецьк

А перший внесок — від Бубки

Олісню благодійною організацією стало більше — в Донецьку зареєстровано фонд, названий на честь шахтарської столиці. Фонд уже взяв під опіку шовною відкритий притулок для 100 дітей і призначив стипендію разом з ними музикантам. Підтримуватимуть благодійники, а також тисячі земляків, що потребують допомоги, близько 40 підприємств і фірм. Перший внесок до фонду зробив знаменитий донецький спортсмен Сергій Бубка.

•Чернівці

Зсув коригує біографію міста

Буківський археологічний були присвячено подивовані, коли, обстежуючи міста позитивного зсуву, який свого часу завдав місту великої шкоди, виявили чимало решток матеріальної культури наших пращурів. Зокрема, знайдено уламки посуду, наконечники стріл, жіночі прикраси. Більшість решт, як стверджують фахівці Буківського центру археології, датується 1 тисячоліттям до нашої ери. Отже, це може бути підставою для перегляду офіційної літописності Чернівців. За дослідженнями літників, їх було засновано 1408 року. Якщо розкопки будуть владні й допоможуть визначити старовинні поселення в зоні зсуву, то столиця Буківського краю «постаріша» на кілька століть і вважатиметься одним з найдавніших міст Європи.

СТАТОСЯ: у Мадриді дев'ятого липня Президент Леопольдо Кучма і представники 16 країн членів НАТО, а також представники союзу постійних членів Ради Європи на особисте партнерство України з НАТО, що формалізувало єдиний нашої держави з блоком.

До цього дня Україна йшла з 1994 року, коли стало зрозуміло, що НАТО на сід тахтинує і перед нами замачає перспектива стати буферною державою. Як ніяк не вийшло, що процес налагодження контактів із цим військово-політичним блоком був суцільно гладеньким. Аж, оголосивши себе себе ядерною і по-завтоковому, Україна взяла на себе деякі міжнародні зобов'язання, порушувати які означає діяти всупереч загальноприйнятій нормам. Плюс далеко не однозначне, переважно негативне ставлення населення до НАТО. Крім

того, і Захід не бачив у нас можливого партнера, а лише біляну країну, який необхідні фінансові впливи.

Тепер держави — члени НАТО, підписавши хартію, визнали, що незалежна, демократична і стабільна Україна є одним із ключових факторів стабільності в Європі. Вони висловили підтримку гарантії безпеки, наявних ядерних держав України як без ядерної держави — учасники Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, і поважати-муть її суверенітет, незалежність та територіальну цілісність.

Тут важливо зрозуміти: хартія — не юридичний документ, а Україна не порушувала і не порушує питання про вступ до НАТО. Принаймні, про це в один голос заявляють лідери нашої держави.

Протягом цього тижня уявлюю стедка за публікаціями в зарубіжній пресі про саміт у Мадриді і, зокрема, відзив про підписання хартії. Застеяся, чи не найбільше коментарі стосувалися визначення країнами — членами НАТО того, що Україна відініє... не територією колишнього СРСР, а центральноевропейського державою. Треба ж, а ми до в цьому не сумнівалися.

Правда, з цього приводу не варто бігти в литварі. Аж за цим с і застерезення: оскільки Україна розташована все-таки на не до кінця визначено-

му євразійському просторі, то політику шодо неї наші нові партнери будуть виводити, виходячи з цього. Тому добре розуміючи, і відомо йому немає потреби виявляти у відношенні із європейськими партнерами делікатність: вони аж ніяк не можуть обмежити свободу дій США. Вашингтон так уявляє собі ідеальну структуру НАТО: клуб рівноправних держав під головуванням Сполучених Штатів.

Аж що не кажи, а співробітництво все-таки не розбрат. А там, дні, може, нас колись і визнають справжньою європейською державою. Без будь-яких застережень...

Умова тижня

Відмовляться — доведеться ліквідувати

У разі, якщо Росія відмовиться надати «справедливу» компенсацію вартості стратегічних авіаційних комплексів за разуюч державною боргу України, не виключено варіант їх ліквідації», — заявив заступник міністра оборони України, командувач українських ВПС Володимир Антонович.

На прес-конференції в Києві він відзначив, що ліквідація тільки одного стратегічного бомбардувальника Ту-160 обій-

деться Україні в 200 тис. доларів, Ту-95 МС — в 167 тис. доларів.

Сьогодні Україна має 19 стратегічних бомбардувальників Ту-160 (1985—1991 року випуску) і 21 літак Ту-95 МС (1987—1991 року випуску). «Всі вони, за винятком одного літака Ту-160, перебувають у робочому стані», — сказав командувач.

В. Антонович виключив можливість передачі українських стратегічних бомбардувальників третій країні, нагадуючи про вимоги Договору про скорочення й обмеження стратегічних наступальних озброєнь, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Пропозиція тижня

Стикування з Інтерспутником

Кабінет міністрів України прийняв пропозицію Національного космічного агентства про приєднання до міжнародної системи та організації космічного зв'язку (Інтерспутник). Відповідно до постанови уряду «Про реалізацію заходів щодо вдосконалення космічних технологій» від 28 червня №469, МЗС доручено здійснити необхідні процедури, пов'язані з вступом Кабінету до Міжнародної організації зв'язку через штучні супутники Землі (Інтерсат) та Міжнародної організації космічного зв'язку (Інтерспутник).

Державне підприємство «Укркосмос» призначено учасником експлуатаційних угод в Інтерсат, Інтерспутнику та Європейській організації супутникового зв'язку (Євтелсат).

Національному космічному агентству доручено фінансувати витрати, пов'язані з внесками до міжнародних організацій Інтерсат, Інтерспутник, Євтелсат, а також з виробленням супутникових комунікаційних технологій, будівництвом відповідних мереж.

Окремі ресурси супутникових систем зв'язку та моніторингу окремих користувачів здійснюється винятково через «Укркосмос», повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Пуск тижня

Перший і єдиний введено в дію

Енергоблок Хмельницької атомної електростанції введено в експлуатацію після закінчення планового попереджувального ремонту.

Як повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» на Хмельницькій АЕС, нині навантаження енергоблока досягло 400 МВт, який виробляє характеристики турбогенератора, три-

вають роботи, пов'язані з подальшим підйомом потужності до номінального значення.

Ремонт енергоблока тривав 66 днів. На Хмельницькій станції експлуатуються один енергоблок ВВЕР-1000 потужністю 1 ГВт. Інші три потужності не добуваються.

Не треба во-во!

«Дей-го? Уряд наплавив на розгляд парламенту законопроект «Про стимулювання виробництва автомобілів в Україні».

Дей-як? Він (проект) звільняє від усіх мислих і немислих податків (зокрема, і на землю) на 10 років одного-єдиного інвестора ВАТ «Авто-3А3» — південнокорейську «Дей»...

Дей-во? Зацікавлені (окремі народні обранці та кабінетні чиновники) клацати у кашіні «селено» во-во, корпорація отримує в Україні нал-во-во, а Україна — во-такену дулю!

У нас із вами замість авто з'являється просто... во-во. Самі загораються, Дей-мо... То, мо, не треба во-во!!

«Три кольори мої, три кольори...»

Будинку для божовельних. Палата «Бонітаріум». Сен, усеї сили тамеселі кукаками у дери.
— Фарбі! Мершій мені фарбі!
— Сено, то ти тепер художник?
— Сам ти художник! Я — без п'яти хвилих новий прем'єр-міністр! Сени вирисав з рук дікари фарби, і захохотав розкошувати свої червоної підложки. Одна шейка стає жовто-білими, друга залишається червоною...
— Тепер уже Веруха Палата обов'язково за мене проголосує. Я і «співий» і «праням» підложку, — Сени хвацько ляскає бо пую різнокольорові мій шейками.
— Сено, з шоб уже наперне було, ти і голову своєю отак розфарбує.

— Ге! То ти, я бачу, теж хлопцеві не дурені! Може, мій першим вишпрєм'єром будеш?

Хартія без ножа ріже

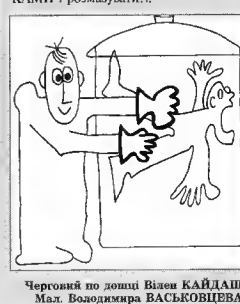

Кривіа Підпільник Кичрат при світлі каганця читає газету, його подільний Юлик рад з вул вистромлює голову з лау...
— Юлику, шось виглядаєш!
— Та Хартію, хіт їй біє!
— Може, хартію? Хартію про особисте партнерство з НАТО? Бігме, навіщо вона тоді?
— Як це? І ж сам читав, що нам комуністи обіцяють: «...Після вступ-

лення хартії в силу правий режим буде надано замовити натовісних штиками от собственого народа». Штиками, чуєш! Мені б новенького! Бо мій тесак зовсім стесався. Ним не те шоден брати не вборонити — старшого реж не погодили...

До питання про гігієну

— Чув? Дуриніще пообіяв розмазати Гоголяного по стіні!
— Дурині! Ти коли-небудь бачив Василя Васильовича в рукавичках?
— До того тут рукавички?
— То! А що, отак ЧИСТИМИ РУКАМИ і розмазувати?

Червоної по дошці Віталі КАЙДАШ, Мох. Володимир ВАСЬКОВЦЕВА.

Полеміка

[illegible]

Багато кого лякає поява в історичному осередку Києва багатопверхових гноміадних споруд, які своїми масштабами придушують навколишню забудову. До таких думок, справді, спонукає малюнок з приліпленою чіпляю підняжжя «крини-праски» являючим коробками пам'ятників архітектури XIX століття, який обійшов чимало газет.

[illegible]

до вулиці архітектори оптимально використали простір майданчика, вписавшись в рельєф, звели до мінімуму незручності для мешканців, при цьому зберегли будинків. Діагональна постановка споруди не суперечить ani архітектурним канонам, ani київським традиціям. Будівництво XIX століття без комплексів притримується до рельєфу, і якщо ви стоїте на розі Володимирська і Проразівської вулиць, то побачите «Хілтона», на вас дивитимуться фасади двох прекрасних старовинних особняків (Ярослав Вал, 1 і 3), причому саме по діагоналі. Нарешті, обрана орієнтація споруди дає можливість оптимально поєднати її з парком, який розташований по Володимирській. 47-та ас.

[illegible]

вельники пішли на повідку в істориків, і за спробу зберегти гнилу стіну готелю «Театральний» життям і здоров'ям довелося розплачуватися робітникам, на яких ця стіка впала.

Не тасмаша, що бавато хто боїт-
ся конкуренції нових готелів, які ста-
нуть не лише місцем притулку для
зайжджких товстосумів, а й, безпереч-
но, важливими центрами ділового і
культурного життя. Порівняно з ни-
ми більшість винищних готелів, на-
віть якщо їх найрестельське рекон-
струювати, матимуть тяманий ви-
гляд. Тому й не хочеться конкуренції
поряд. А для молоді — це кові робочі
місія, нові можливості спілкування,
нове життя.

Будівництво — завжди ґрунт для конфлікту. Є інвестор і є мешканці сусідніх будинків. У кожного з них є свої права, які чітко визначені законом. Маємо звинувити до потреби показати права одного, але журналіст чомусь часто забуває про те, що інвестор також має певні права, а не лише зобов'язаний платити. Дотримувати в містобудівному процесі балансу інтересів інвестора і населення — це одне з найскладніших завдань міської адміністрації, і Голлівудівськотеатри також. Ми кимасмося своїм обов'язком виконувати сумлінно.

Точка зору

— Цей готельний комплекс, котрий збираються будувати, зокрема, на вулиці Рушівського, надзвичайно великий у плані, фактично за своїм об'ємом він більший за будинок Лангбарда (Кабінет міністрів), а висотою ген-ген більший — 84 метри. Тільки готельна частина. А ще серія каскадів...

у цьому готелі, кинути, буде тільки обелуги близько 2000 чоловік. Плаунуться розмістять 250 номерів класу люкс (площею близько 40 кв. м), ще 50 – суперлюксів, і так звані президентські апартаменти нагорі – усього буде 12. Далі, на третьому поверсі, то президента вертольотом знімають. А скільки там буде, крім мешканців самого готелю, відвідувачів ресторанів, казино, барів, сау, салонів різних... Усі заохочуть приїхати на авіації. Плаунуть побудувати ще один готель, на 1000 місць, ще на схилі Дніпра – у майбутньому – від Лаври до нинішньої Михайлівської площі – місці.

Наші предки призначали його тільки для церков. Навіть княжий палац ніколи, даруйте, не випендюрався на схилах, а був у глибині. Собори й ті зводили не на самому ребрі схилу. Їх треба на геології, знаю це добре, бо ми багато років будували над тим, якими робити фундаменти Успенського собору. Усі дійшли висновку, що в жодному разі не на палях. Успенський собор он на якій відстані від краю схи-

ліва, а готель загатіла саме їм.
ньому. Можна загатити туди
тисячі й тисячі тонн бетону
заліза. Це приблизно так, як
людина природний їд хресні
зі заліза, піклочити до
електричного струму і ска
зати: живи!

Вашингтоні чиновники
який бось подібне про
би, посадили б до бугер
ні. Бо у Вашингтоні жод
будинку не повинен псува
панораму міста, яка сприй
мається з висоти Вашин
гтонського столба. І нині
Вашингтон не має жодні
сінького мхарочоса — це
там, де така дорога землі
Бо є повага держави до себе
людей до себе, стини
світ. А у нас треттросортні

Ми якийсь придаток
якся баизанова країна, д
під виглядом ошасливленн
на інвестиціями пропону
ється ерзац... Бо я, повірте
не маю часу докучувати
до всіх документів, та рані
ш пізно стане відомо, що
це ніякий не «Хіттон», а
один із способів відмиван
грошей...

В Україні є таке положен
ня, як і всюди, що жоден ч
жий архітектор не має прав
тут будувати без ліцензії,
отримати її не так просто.
взагалі, чому ми всі маємо
ходити з торбами, а іншими
мають у нас тут будувати? За

Сюди продають непотріб. А потім мають із нього великий зиск. Бо ця територія тут найдорожча. І якщо колись аласник цього готельного заходу захоче продати з величез-

ним зиском для себе (це х
робиться у світі, бо мож
статися таке, що не добуду
ють цей готель або виник
нуть інші проблемні), то ли
ше землі коштуватиме біль
ше за сам готель.

[illegible]

З того моменту, сказав, як перереформували в білий колір Кабінет міністрів, візуально дуже змієнів будинок Верховної Ради. Ця споруда задумувалася в такій зелені, бірозовості одного й другого будинків Маршківського палацу. І він перерасно читався. Тепер, колір «хату» вибілили, будинок Верховної Ради втратив свій колір. Бо все у світі колір.

Це якісь зазіхання на всенародну пам'ятку архітектури, на всенародну пам'ять історичну.

А крім того, кожне місто має свій духовний код. Тут

Такої думки доктор архітектури
й відома громадська діячка, член
Товариства охорони пам'яток історії
та культури Лариса СКОРИК

на дніпровських схилах особливу духовність. Можна говорити про шість мистецтв: ке, галерею, скажімо, аб'єктів, храм. Але це не місця для тотального: їж, розваж, грошей. Кажуть про закритий режим цього готелю. Але він має давати зиск!

Чомусь в європейських містах вистачає глузду й гідності не ставити мармозетку. —Однак і храми збираються відбудувати...

—Доки відбудуться Михайлівський і Успенський, то все навколо понівечать... Навіть якщо їх і відбудують, вони стануть іграшковими «новодолами» на тлі хмарочосів. Варто тільки почати, а далі вони виростають, як гриби після дощу.

Президент-готель будуватиметься разом із міжнародним центром, який садять на Червоноармійській. Він заповнає в забудову цього району. Будинки цих вулиць стануть слугувати маленьким тиночком, на якому можна буде написати, хто ми є, що ми робимо із деревини.

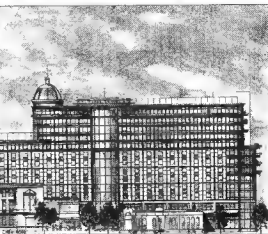
Жоднісінького прибутку для держави від цього готелю і цього центру, крім чарівних для холуїв, не буде. Бо всі гроші йтимуть до власника чи власників.

— От якби реконструювати старі будинки...
— Так. Вони мали б багато більше принадливості для сильних світу цього, ніж скло і бетон. Оце була б інвестиція, бо це збереження пам'ятки. Вони привели до тями містобудівне середовище, вони мали б свій

ісик, а ми свою радість, бо
було б збережене диво. Те-
пер це диво валиться на на-
ших очах, бо в біолясті —
міста, і держави — немає на
це грошей. Навіщо сплоти-
рвати Маринівський парк
екскаваторами, коли можна
відбудувати цілий квартал
історичних будинків і зро-
бити феєричний готель і
для наших, і для президен-
тів інших країн? А воно ка-
жуть: отам нагорі будуть у
нас президентські апарта-
менти. Це ж треба долуми-
ти! Але будинок, де ми
сьогодні плачемо, да лаху, у нас
будуть президентські апарта-
менти! Та мільйонери і
мільйонери живуть на землі!

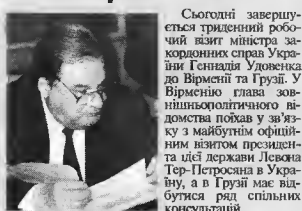
Коли ми воювали проти знесення старих будинків на Подолі, то наше товариство слухали в Держбуді і йшли на якийсь компроміс, боячись, що ми розлучимо якийсь рух. А тут Товариство охорони пам'яток історії та культури надіслало до Кабінету міністрів листа щодо цих будов, то конверт навіть не розкрили, повернули нам назад.

Однак є громада, є кияни. І, якщо там почнуться будівельні роботи, люди лягатимуть під екскаватори. Скандал буде великий. Ми напесали до Європейської ліги істориків, архітекторів, у нас у Києві були спеціалісти з європейських країн — члени Ради Європи. Вони бачили це місце, де збираються будувати президент-готель. Вони ніяк не могли втілювати: чому? І ми — також. Невже банановість перекоже?

Валентина ПОЛІЩУК, «Голос України»

Згадаймо старі істини

Сьогодні завершується триденний робочий візит міністра закордонних справ України Геннадія Удовенка до Вірменії та Грузії. У Вірменію глава зовнішньодипломатичної відомства поїхав у зв'язку з майбутнім офіційним візитом президента та цієї держави Леона Тер-Пetrosяна в Україну, а в Грузію має відбутися ряд спільних консультацій.

А з огляду на останній візит Голови Верховної Ради Олександра Мороза до Єревана та Тбілісі і принаєм, з якою тут зустріч української делегації. Це те, що і керівники обох країн, і лідери партій та рухів не приховували ані труднощів, ані бажання співпрацювати, щоб і з участю України спробувати їх полатати. Можливості для цього прості безмежні. Проблеми... Вони, власне, і не проблеми, а спільна хвороба зростаючих наших країн: ми кинулися шукати партнерів на Заході, а вони — на Схід, забувши істину про старого друга, який кращий за двох нових.

Полатати труднощі можна. Якщо не ставитися одне до одного, як до... чужинців. Бо ми такі були разом, і не до партійного обов'язку, а від щирого серця.

Тепер усім інтеліго. Але вірменам, відірваним від світу Жербабданом, і грузинам, які не можуть випутатися із внутрішнього конфлікту, все ж важче. Ми, журналісти, які супроводжували делегацію, за звичкою поскаржилися було на низьку зарплату. Але коли вони сказали, що бачи становить 30-40 доларів на місяць і ще вважається непоганою, нам стало ніяково...

Тепер от Геннадій Удовенко поїхав до Вірменії та Грузії, а президент Вірменії 22 липня має відвідати Київ. Може, й справді почнеться робота. Тобто дружба. Та не на словах, а на ділі.

Наталія Філіпчук, «Голос України»

Усю Європу з однією візою

ПРОТЯГОМ шести років незалежності України неможливо політично відокрепити територію колишньої «Війни Захід у тому, що ми — держава європейська. Процес інтеграції з Європою, як то кажуть, ніхто: лідери України змусять про здобутки, проголошувати майбутні плани, а звичайні громадяни — про перші кроки до загальноєвропейської сталі життя. Це кознається і на довілі.

Як вірно, ніби у Європі найпоширеніший спосіб відпочинку — туризм, а точніше, — мандрівні іншими європейськими країнами. Подорожує хто як може: «картасом», велосипедом, машиною... Знаю одного німця, який побував з однією візою майже в усіх країнах Європи, серед них і держава СНД. А в країні може відвідати громадян України, маючи на руках лише одну візу. Звичайно, уявляю. Шенгенського простору.

Утогу про його утворення підписано ще в червні 1985 року, але чинності воно набудувало тільки в березні 1995-го. Один із пунктів угоди передбачав скасування системи національного прикордонного контролю на внутрішніх кордонах країн-учасниць, уніфікацію ввізової практики, координацію правової та імміграційної політики.

Першими країнами в цьому безвізовому просторі стали Німеччина, Франція, Іспанія, Португалія, Голландія, Бель-

гія та Люксембург. І липня Шенгенський мітет ухвалив рішення про прийняття до зони відкритих кордонів Італії. А на черзі — Греція, Австрія, Швеція, Фінляндія та Данія.

Отже, якщо ви отримали візу в посольстві однієї із «шенгенських» країн, то вважаєте, що у ваших руках швейцарський квиток, який знаменуватиме початок мандрів. Але за будь-яких обставин не слід забувати, що це перша віза, а не безвіз, а обмеження, які шенгенські держави висувають громадянам України, — лише знати про них заздалегідь.

Наприклад, чимало наших громадян часто плутають термін візи із терміном перебування в країні, який визначається заздалегідь. Нагадуємо, отримавши візу можна лише в посольстві тієї країни, звідки надійшло запрошення, отож у паспорті буде поставлено дату, вказану там. Але в цьому запрошенні. Саме ж шенгенська віза видається терміном від 1 до 180 днів. Якщо вона, приміром, багаторазова або річна, ви можете в'їжджати до країн Шенгенського простору скільки завгодно разів, але сума днів, які ви проведете в безвізовій зоні, не повинна перевищувати кількість днів, протягом яких віза чинна. Підрахуйте легко: зробите записки на паспорт, які значущі ставлять прикордонники, коли ви перетнете міждержавні кордони. До речі, не зайве шпорути перевіряти наявність цих записок. А якщо ви отримували візу, скажімо, у посольстві Франції, ліпше шпорути там на кордоні саме цієї країни.

І от ви їдете до Парижа, але... через Німеччину. Так, природно, першими вас зустрічати німецькі прикордонники. Французька за час своєї

подорожі ви можете взагалі не зустріти. Дякую — такий самий маршрут. За який час ви знову звертаєтеся по візу до посольства Франції й отримуєте... відмову. Бо консульські співробітники матимуть підстави констатувати, що ви знову, одержуючи візу в їх посольстві, ви не маєте жодних намірів повернутися саме до Франції. Спробуйте довідатися про посольство може піти ні, поступки й віддати вам не шенгенську, а національну візу (таке, хоч і не часто, але буває). Проте з нею всі мрії про мандри Європою так і залишаться мріями. Отже, буває, обиди і ставите почесним членом європейського клубу любителів туризму.

На змилу: та перші одержати візу, доведеться постояти в черзі.

«Мир» — унікальна станція чи старий автомобіль?

НИЗКА ескадри, що сталися на російській орбітальній станції «Мир», — одна з тем, що обговорюють у світовій пресі. Причини аварії, а також перспективи трансформінаційного співробітництва за програмою «Мир» стали предметом огляду німецького радіо «Дойче велле».

«Те, що ми ніби спостерігаємо, — це класичний приклад провалу, в якому одна відмова призвела до наступної, — пише німецький тижневик «Штерн». — Несподівки, що виникли у комунальному місці, виявляються несподіваним навантаженням для інших агрегатів, це викликає нові неполадки, і в якийсь момент може зруйнуватися вся система. Точно за такою самою схемою розвивалися по-

дії, які призвели до катастрофи американського космічного човника «Челленджер». Тут напрошується порівняння зі старим автомобілем, аласник якого сам старіє і не має вже ані сил, ані грошей, ані бажання утримувати свою машину як цінність. Сьогодні в російського космічного відомства немає необхідних фінансових коштів для підтримання безпечної польотів на передельних рівнях».

«Росія поставила під загрозу всю програму космічних досліджень. Аварія на орбітальній станції «Мир» — один із засобів такої політики. Через нестачу фінансових коштів згортаються наукові проєкти, фактично світового рівня одержують мізерні зарплати, ачені та інженери вимушені не працювати», — вважає італійська газета «Ліберасіоне».

З нею солідарна британська газе-

та «Таймс»: «Російська космічна програма — одне з найбільш вражаючих свідчень занепаду країни. Якщо одиниця станції однієї космічної станції і довела щось, так це здатність російських інженерів і космонавтів блискуче імпровізувати».

Однак в американських засобах масової інформації простежується інша думка: «Російська орбітальна станція функціонує вже 11 років, — пише «Лос-Анджелес таймс», — на шість років довше терміну, на який її розраховано. Хочеться висловити впевненість російським інженерам, які створили таку надійну систему. Робота на «Мирі» дала американським можливостям набути ціннісного досвіду тривалого перебування на орбіті. Російська станція — єдина, в американців нічого подібного немає».

З усього світу

Одяг не для королеви

Чи все можуть королі? На це запитання в Нідерландах відповідало заперечено. Місцевий принц захисника брідів наших менших закликав королеву Нідерландів Біатрікс не носити натурального хутра.

На телебаченні і в газетах нерідко можна побачити королівську особу в одязі, отороchenому, наприклад, лисицею. Щоправда, Біатрікс не вважає надто дорогого хутра рідкісним тварин. Однак і за лисичий хвостик їй перенадас від пильної громадськості.

За те, щоб королева більше не носила натурального хутра, висловився навіть великий член уряду. А прем'єр Нідерландів заявив, що на місці Біатрікс ніколи не дякую б натуральних хутр, які розсіюють деяких журналістів, які нагадали йому, що зараз у Нідерландах стоїть рекорд температура не опускається нижче 25 градусів за Цельсієм.

Чи живий пацієнт, виритий закон

Після майже тридцяти років дискусії парламент Іспанії ухвалив закон, який формально забороняє морду критерії смерті людини і визначення умови пересадки його внутрішніх органів. Цей документ викликав шлях до проведення фактично заборони в країні операцій з трансплантатів, зокрема, серця.

У законі записано в разі письмової згоди потенційного донора та родичів на пересадку його серця чи інших життєво важливих органів ознакою смерті цієї людини потрібно вважати загинув головного мозку. Її фіксують письмовою ознакою для лікарів після проведення тестів. Порушникам цих правил загрожує до 3 років в'язниці і штраф до 500 тис. єн (менше 4,5 тис. доларів США).

Хто сміється останній

Назавжди заберуть і факс, і свободу

ТУРБОТА про еласкиї оодаль часом урядові, годить боком. Скажімо, в Колумбії бандити заборонили віддавати місцевих чоловіків (вони ж державні, не в'їть якщо вони порушили закон за кордоном).

Як результат — привільне життя королів колумбійських мандрів, що в тамтешніх в'язницях почувалися не гірше, ніж на курорті. Ці ватажки, які, за даними американських спецслужб, організовують постанчання до США близько 80 відсотків усього кокаїну, в Колумбії за свої злочини отримують незначні строки позбавлення. Крім того, закладають корупційності персоналу місцевих в'язниць, королі наркоманії мають можливість продовжувати свою «роботу» як за кордоном. У країні їм дозволяють швидко зустрічатися з адвокатами та довіреними особами, а також вільно користуватися... факсами і сотовими телефонами.

Але міністерство палати представників національного конгресу Колумбії прийняв закон про екстрадицію (видачу громадян країни правозахисним інститутам держави на території як Колумбії порушників законів). У такий спосіб парламентам держави поклав край безрозмірному життю наркоманів. Одні із конгресменів висловилися з цього приводу так: «Новий закон трішки зб'єс пилу з злочинців, але за американськими законами їм доведеться все життя провести в в'язниці».

На змилу: таку шубу королева вже собі не дозволить.

Христофор ГРУША,
незалежний оглядач
Юрій ВЕНГЕРЕН,
Олександр КРЕМКО (фото)
(Початок на 1-й сторінці).

А Курочка їй каже: «Що ви, кумасю, про них дбаєте? А вони про вас дбають?» — «Дбають» — «Ще Рибка». — У першому кварталі рибінспектори викрили 2000 порушень Правил рибальства, у порушників вилучено 600 центнерів мене, в тім числі 130 центнерів осетрових! — «Чи не мало, кумасю?» — «Мало, але ж через відсутність фінансування українські судна, буває, не можуть вийти в море на затримання порушників, своїх чи іноземних! У-у-у...» — «Не плачте, кумо, я вам знесу...» — «Еге ж, усі тімсь те й роблять, що несуть, так мене й зовсім рознести можна!» — «Зі святом, кумасю!» — «Буль-буль...»

ПРИВІТ РИБІ ВІД КУРОЧКИ РЯБИ

Іван ІЛІЯШ, «Голос України»

«У сильного всегда бессильный виноват»

або Хто розрубав горлий вузол, зав'язаний Фемідою?

Звернувся б до Бога...

Якщо Бог є, то чому ай каре невинних і немічних, а захищених грішних і сильних світу цього?

Якщо Господь асе бачить і знає, чому терить свавільна мовчазність і не карає їх за знущання над простими смертними?

У священнослужителів, свідок Божих, є відповіді на ці запитання, але вони не задовольняють мене. Генеральний прокурор — гарант Справедливості і дотримання прав людини — такі абстракції ігнорує: він стоїть на сторожі конкретних законів і конкретної особи. Не жаль, не всіх законів і не кожної людини.

Ось уже 28 років у списку громадян України, права яких має захищати прокуратура, не значиться Григорій Євстафійович Губар — інвалід Великої Вітчизняної війни, про яку нагадує, а й понад 20 років у тілі фронтовика. Усі ці роки чоловік з милосердним обличчям пороти кабінів вивалює клопотання про правоохоронних і судових прокурорів. Звернувся б до Бога, який зміг. Відстоюючи своє ім'я, Григорій Євстафійович вимагає одного: реабілітації і поновлення в правах, яких його незаконно позбавили судівці орґани та суд Вітчизни. Такими його слова і звернені до всіх були приволом до відписок — у кравчому вигляді. Здебільшого чиновники від Феміди відмовчувалися.

Отже, запитання генпрокурорів єсть газету: чи буде арешті-решт мє ім'я в числі тих, на кого розповсюдують закон України? Чи не викладається жертва правого, а не винного Губар?

«Ах, война, что ж ты, подлая, сделала!»

У грудні 1943 року село Степінщина на Вінничині наші німці в фашистській окупації. Але невідомо — через кілька днів червоноармійці залишили його. З ними пішов на фронт і Григорій Губар. Його ровесник з Вітчизни-матули покликав до лав захисників майже через рік. До того часу 16-літній Губар наравесті є і настраждався. У складі винищувальних батальйонів протитанкового артилерійського полку наводчик гармати Григорій Губар 25 квітня переживає 1945-го літній майже до Ельби. Тут і закінчив свою війну хоробрий артилерист. За плечима були жорстокі бої, а яких відзначає книжкою про його умілі свідчення нагородні і особиста подяка головнокомандуючого Сталіна. А повернувся...

Тоді німці висукували непомітно на рубці пораненого воїна не вдалося, німці нахилили радянську колону мінами. Солдати висипали з вибухобезпечного кузова «стусебескєра» (в мисливській окупації) і потрапили під прицільний вогонь гітлерівців. Останнє, що пам'ятає радийовий Губар — протитанкову гранату, що летіла на нього.

Отримав в госпіталі чотири місяці. Ще через 60 днів заговорила, а в квітні 1946 року його випустили.

Він і відстаність свого він не афішував: навалявся, приховував, як міг. Закінчив технікум залізничного транспорту, пра-

цював на Сахалін майстром, навчався значно в кабаровському інституті.

Повернувшись на Вінничину, Григорій Євстафійович пішов на будівництво і в 1969 році «дорос» до заступника управлінського будівельно-монтажного трестом. І де тоді були екстракеси чи болячі шити? Коли б змінили відповіді Губар від високого крісла. Дуже багато чого було відносно тому, що сидів у ньому. Заступником і не помічати зловживань цього року, але доводилося віна тільки змішати і загострило почуття справедливості. Йому ж на бачу.

Помста

На пленумі Вінницького обкому партії величезний вплив лави на трибуні білої ворони. Спочатку зивувалися, а потім образили і розсердили. Коли і до чого? Григорій оприлюднив факти про незаконне виділення понад 100 квартир, серед ателієв яких були «винні» люди мстятелів. Наказів вивалює клопотання з розкриттям соціалістичної власності Бога, сілця Якименко, родичи можновладці. Такі до прохати сьогодні, а тоді й потім. Через кілька тижнів Губарю поклали «чисті» справу про антирадянську діяльність. Більш ніж так ухвалив в око, що фашістські організації з правоохоронних органів мусили змінити формулювання. На прозачіні, але так саме безглуздо і туго: напевно ветеран війни безпаставно отримував пенсію як інвалід. Феміда дійшла до того, що зинуватила фронтовика в справі про документи. За твердженням тодішніх судівців, Григорій Губар у боєвих діях участі не брав, а поранення дістав до призову в армію або після закінчення війни. А це означає — отримувати пенсію незаконно, за що мусить нести кримінальну відповідальність.

І він порекомендував вийти з усіх повістей Губарю волі на шість років. За те, що як інвалід отримав протатом 1961—1968 років 2109 карбованців 83 копійки. Жодні довідки з військоматою, гарнізонної комісії, яка видала сапелоту про хвороби, сіпрати до уявляти цього не було. Ірогнорозано навіть відділ соціальної захисту, який писмово підтверджував слова «пенсіонера».

1961—1968 роки Григорій Губар пенсію не отримав, а загалом! Та що казали такі «лєбінки», коли була вказівка провентити багато значного і багаточисельного врання?

Розуму його додали в інвалідних колоніях і «схистушках», де він провів три «фронтові» роки. Висула за амністією з 1968 року, а в квітні 1969 року тріма інсультами. Але з вірою в перемогу правди на крииво.

«Ви — не винні, а винніх катили»

Виспівє справедливості перемогла, за грами. Терористи, карі, не озирнувшись на вирок суду, визнали Григорія Губаря інвалідом війни. Правда, не першої групи, яку він мав з 1946 року, а другої — після закінчення війни осіб з волі дава, певно, знали. Там сподівалися, що назавжди заглушили рота фронтотому. І дарма: війна з тими,

хто сковав його за ґратами, тільки починалася. Невинний ветеран вимагав (і майже досі) реабілітації, повернення особистого майна, яке разом з квартирою наخابо вблудило, покрання винних у його засудженні. Практично всі скрити розгладити, та на кого було написати. А вони, наче папуги, повторювали одне і те саме: «Для переплати зборів підстав немає».

Останньою, що він незаконно отримав 2109 рублів 83 копійки державної пенсії...

«А коли борюся за чистоту мундира набридло доводити свою примчність, чесність і порядність», вони підкаляли підтелити новий шлях тяганини і знущання.

У грудні 1967-го, через 15 років після закінчення Губаря з «воїни», винилася міліція порушила проти нього кримінальну справу. Поінформованого солдата виним, щоб той, не доведів, Господи, не доведи цього, на доведи сін (і) років поклали права відстоювати свою честь і гідність. Сім років підпертими, перевіряючи знов і знов, Господи, не доведи цього, кілька разів приминуючи справу, вели слідами. Врешті-решт 1994 року справа потрапила до київських сілчих, які «виста» провадили розслідування в «поному обсязі» встановили, що неточності в документах допущено з вини осіб, які вносили ці записи, у багатьох з них «світство» припало за відсутністю в діл. Г. Є. Губаря складу злочину».

Через 25 років факхів в мундирах визнали, що Губар не винен і відбуває покрання з цього причини. Чисті? Хто має відповідати за злочинне ставлення до невинного? Свого чата Якименко вигнали з партії, а Богача — з роботи. До сілчих, які займалися тягатиною і непомітно провадили сліди діл, «застосовано» відповідні заходи реагування». Отже, стрілочники покрано? А замовників цього свавілля? Іх знає Григорій Євстафійович, але не хоче знати Генеральна прокуратура, обов'язок якої роз'яснити вузол беззаконності, судячий винищувальних захисників Феміди. І тим самим допомогти громадянській демократичній державі відшкодувати матеріальні й моральні збитки. А допомога потрібна істотина, ніж відписка у вигляді повалення мє такую орґану 1995 року нескорений Губар від начальника відділу управління Гепрокурора.

«Щодо питання відшкодування завданого збитку», пише А. В. Іванченко. Вам слід звернутися до суду».

До якого? Ні анінших, ні київські (сьогодні Губар живе в столиці) суди позову знову страждають не приймають. Англія до Верховного суду нічого не дала: скаржу Губаря наравлено до... Гепрокуратору.

Кого замкнули, і знову по ному ходити інвалідів з миліцією чи Генеральний прокурор такі розікмине його?

Олександр ГРИГОР'ЄВ

Нічне полонвання

ЗІСНАДАННЯ коветі з кримінального права Тернішського обласного суду були закритими. Одна з очевидних причин — ти́сний зв'язок підсудних із злочинним світом.

Отримав за міліції повідомлення про те, що автомобіль Володимирів Гайматовського знайдено, його рідних не заперечують. Штанде навки. Адаже дотро добу ніхто не знав, де сам Володимир.

Пізнного жовтневого вечора родичі промалою приїхали на одні з північних чернігівських вулиць, де з нерідкових причин опинилася машина. Довго намагалися утворитися за замком запалювання BMW, щоб притягти увагу додому. Ша́ткала машина такою самою марк. З неї вийшов молодий чоловік, який показувався, чи не продавати записані на ім'я BMW, повернувшись до машини, сів і поїхав. Дивні запитання незнайомця викликали підлогу у брата зиниклого Володимира. Чим дивний чий BMW затримали співробітники міліції. Його господарем виявився 30-річний чернігівський Юрій Самусь — раніше судиний, нде не працює, перебуває під адміністративним наглядом.

В руках у правоохоронних орґанів з'явився ніточка, професійно потягати за яку, вони розгоріли цілу низку злочинів. Невдовзі були затримані сілчички Самуся — одноклассники з Радянської Свободи Олександр і Валентина Омельяненко. Останній — дивні судиний за кривдних та хуліганство, понад рік перебуває в розшуку.

23 жовтня 1996 року близько 22 години Юрій Самусь і Валентина Омельяненко біля готелю «Україна» найняли приватне таксі Володимира Гайматовського нібито для поїздки в бар. Заїхалиш додому, Самусь передошав і захватив орґану інвалідних рушнич. Замагивши об'язком господаря машини до лісу, Самусь двома пострілами в упор уби його.

Як відокракався від міліції Валентина Омельяненко, який перебуває в розшуку за участю у побитті та крадіжках, що вимагали гроші. Через добу їх... відпустили.

Омельяненко в цей час був у машині і на суді свідкував, що по намірі товариша не знав. Заволодавши машину, приятелі повернулися до міста, поचेкаріли. Залишилися в машині з винищувальним, відправився знову до лісу. Тампентні місця Самусю були добре відомі: розбійний напад на воля, за що він відсидів півроку, був закінчений саме на цьому місці. Глибокої ночі злочинці зако-

рили самі ночі, повернувшись до міста, злочинці намагалися продати здобуту машину. Пошукаць не знайшли, і автомобіль тимчасово залишили на одній з вулиць. Там його, безпритульного, і знайшли жителі наколишніх будинків, повідомити в міліцію.

Під час слідства було розкрито ще одне нічне збивство. 7 вересня 1996 року Юрій Самусь уби свого приятеля-цигана В'ячеслава Каземирєнка. Неробучили пізно ввечері в його машині, злочинцев під час зупинки двома пострілами убив господаря «легковика». Потім відїхав, третім пострілом (у лінійку севана) відстрілювався і зник з місця злочину. Через декілька днів золотий браслет (160 г), що належав Каземирєнку, був проданий за тисячу доларів США. Зник Самусь з привалом приїхав на те саме перехрестя і, вилітаючи за укої, стріляв у повітря з озброє. Салютував. Приходив і в дні покійного. Каза його молодшого брата, що готовий відрубати голову вбивцеві В'ячеславу.

Між двома збивствами був ще епізод. Юрій Самусь, Валентина і Олександр Омельяненко на автомобілі, яким керував останній за дорученням, відправився на промиселі у Куликівський район. В одному з сіл, погрожуючи зброєю, аловисники примусли воля з Денецької області, який скупчував у мешканців села карпові, заплачати «аднь». Про це стало відомо в райвідділі міліції. Ввечері Олександр і Валентина були затримані і разом з машиною доставлено в райвідділ. Обидва не заперечували, що вимагали гроші. Через добу їх... відпустили.

Як відокракався від міліції Валентина Омельяненко, який перебуває в розшуку за участю у побитті та крадіжках, що вимагали гроші. Через добу їх... відпустили.

А злочинцем — вироки: Юрій Самусь, 1966 р. н., присудили до розстрілу; Валентина Омельяненко, 1970 р. н., до 18 років позбавлення волі з відбуванням покрання в колонії суворого режиму; Олександр Омельяненко, 1971 р. н., — до 4 років позбавлення волі в колонії суворого режиму.

Фед. Валерія ШАЙГОР'ЄВСЬКОГО.

Першість України з футболу.

Перша ліга.

Сезон 1997 — 1998 років

Календар ігор.

Перше коло

Перший тур. 30 липня, середа. Кремень (Кременчук) — Поліграфтехніка (Олександрія), Ніва (Вінниця) — Зоря (Луганськ), Хімік (Хітморин) — Авангард-Індустрія (Рівненський), Динамо-2 (Київ) — ФК Черкас (Черкаси), Десна (Чернігів) — ЦСКА-2 (Київ), Металург (Нікополь) — Металіст (Харків), СК Миколаїв (Миколаїв) — Хімік (Свердловський), Волинь (Луцьк) — ФК Львів (Львів), Буковина (Чернівці) — Верховина (Ужгород), Нафтогаз (Одирка) — Сталь (Алчевськ), Явір (Краснополь) — Шахтар (Макіївка).

Другий тур. 2 серпня, субота. Ніва — Авангард-Індустрія, Хімік Ж — Зоря, Динамо-2 — ЦСКА-2, Десна — ФК Черкас, Металург — Хімік С, СК Миколаїв — Металіст, Волинь — Верховина, Буковина — ФК Львів, Нафтогаз — Шахтар, Явір — Сталь.

Третій тур. 8 серпня, п'ятниця. Шахта — Шахтар, ФК Львів — Нафтовик, Верховина — Явір, Металіст — Волинь, Хімік С — Буковина, ФК Черкас — Динамо-2, ЦСКА-2 — СК Миколаїв, Зоря — Динамо-2, Авангард-Індустрія — Десна, Кремень — Ніва, Поліграфтехніка — Хімік Ж.

Четвертий тур. 11 серпня, понеділок. ФК Львів — Явір, ФК Черкас — Нафтовик, Металіст — Буковина, Хімік С — Волинь, ФК Черкас — СК Миколаїв, ЦСКА-2 — Металург, Зоря — Десна, Авангард-Індустрія — Динамо-2, Кремень — Хімік Ж, Поліграфтехніка — Хімік Ж.

П'ятий тур. 16 серпня, субота. Ніва — Хімік Ж, Динамо-2 — Кремень, Десна — Поліграфтехніка, Металург — Зоря, СК Миколаїв — Авангард-Індустрія, Волинь — ФК Черкас, Буковина — ЦСКА-2, Нафтовик — Металіст, Явір — Хімік С, Сталь — ФК Львів, Шахтар — Верховина.

Шостий тур. 19 серпня, вівторок. Динамо-2 — Поліграфтехніка, Десна — Кремень, Металург — Авангард-Індустрія, СК Миколаїв — Зоря, Волинь — ЦСКА-2, Буковина — ФК Черкас, Нафтовик — Хімік С, Явір — Металіст, Шахта — Верховина, Шахтар — Львів.

Сьомий тур. 25 серпня, понеділок. ФК Львів — Верховина, Металіст — Сталь, Хімік С — Шахтар, ФК Черкас — Нафтовик, ЦСКА-2 — Явір, Зоря — Волинь, Авангард-Індустрія — Буковина, Металіст — Поліграфтехніка — СК Миколаїв, Ніва — Динамо-2, Хімік Ж — Десна.

Восьмий тур. 28 серпня, четвер, Металіст — Шахтар, Хімік С — Сталь, ФК Черкас — Явір, ЦСКА-2 — Нафтовик, Зоря — Буковина, Авангард-Індустрія — Волинь, Кремень — СК Миколаїв, Поліграфтехніка — Металург, Ніва — Десна, Хімік Ж — Динамо-2. Дев'ятий тур. 2 вересня, вівторок. Динамо-2 — Десна, Металург — Ніва, СК Миколаїв — Хімік Ж, Волинь — Кремень, Буковина — Поліграфтехніка, Нафтовик — Зоря, Явір — Авангард-Індустрія, Сталь — ФК Черкас, Шахтар — ЦСКА-2, ФК Львів — Металіст, Верховина — Хімік С.

Десятий тур. 5 вересня, п'ятниця. Металург — Хімік Ж, СК Миколаїв — Ніва, Волинь — Поліграфтехніка, Буковина — Кремень, Нафтовик — Авангард-Індустрія, Явір — Зоря, Сталь — ЦСКА-2, Шахтар — ФК Черкас, ФК Львів — Хімік С, Верховина — Металіст.

Одиннадцятий тур. 11 вересня, четвер. Металіст — Хімік С, ФК Черкас — ФК Львів, ЦСКА-2 — Верховина, Зоря — Сталь, Аван-

гард-Індустрія — Шахтар, Кремень — Нафтовик, Поліграфтехніка — Явір, Ніва — Волинь, Хімік Ж — Буковина, Динамо-2 — Металург, Десна — СК Миколаїв.

Дванадцятий тур. 14 вересня, неділя. ФК Черкас — Верховина, ЦСКА-2 — ФК Львів, Зоря — Десна, Авангард-Індустрія — Сталь, Кремень — Явір, Поліграфтехніка — Нафтовик, Ніва — Буковина, Хімік Ж — Волинь, Динамо-2 — СК Миколаїв, Десна — Металург.

Тринадцятий тур. 20 вересня, субота. Металург — СК Миколаїв, Волинь — Динамо-2, Буковина — Десна, Нафтовик — Ніва, Явір — Хімік Ж, Сталь — Кремень, Шахтар — Поліграфтехніка, ФК Львів — Зоря, Верховина — Авангард-Індустрія, Металіст — ФК Черкас, Хімік С — ЦСКА-2.

Чотирнадцятий тур. 23 вересня, вівторок. Волинь — Десна, Буковина — Динамо-2, Нафтовик — Хімік Ж, Явір — Ніва, Сталь — Поліграфтехніка, Шахтар — Кремень, ФК Львів — Авангард-Індустрія, Верховина — Зоря, Металіст — ЦСКА-2, Хімік С — ФК Черкас.

П'ятнадцятий тур. 28 вересня, неділя. ФК Черкас — ЦСКА-2, Зоря — Металіст, Авангард-Індустрія — Хімік С, Кремень — ФК Львів, Поліграфтехніка — Верховина, Ніва — Десна, Хімік Ж — Шахтар, Динамо-2 — Нафтовик, Десна — Явір, Металург — Волинь, СК Миколаїв — Буковина.

Шістнадцятий тур. 1 жовтня, середа. Зоря — Хімік С, Авангард-Індустрія — Металіст, Нафтовик — Поліграфтехніка, ФК Львів — Буковина, Сталь — Динамо-2, Шахтар — Десна, ФК Львів — Ніва, Верховина — Хімік Ж, Металіст — Кремень, Хімік С — Поліграфтехніка, ФК Черкас — Зоря, ЦСКА-2 — Авангард-Індустрія.

Сімнадцятий тур. 7 жовтня, вівторок. Волинь — Буковина, Нафтовик — Металург, Явір — СК Миколаїв, Сталь — Динамо-2, Шахтар — Десна, ФК Львів — Ніва, Верховина — Хімік Ж, Металіст — Кремень, Хімік С — Поліграфтехніка, ФК Черкас — Зоря, ЦСКА-2 — Авангард-Індустрія.

Вісімнадцятий тур. 10 жовтня, п'ятниця. Нафтовик — СК Миколаїв, Явір — Металіст, Сталь — Десна, Шахтар — Динамо-2, Десна — Хімік Ж, Верховина — Ніва, Металіст — Поліграфтехніка, Хімік С — Кремень, ФК Черкас — Авангард-Індустрія, ЦСКА-2 — Зоря.

Дев'ятнадцятий тур. 6 листопада, четвер. Зоря — Авангард-Індустрія, Кремень — ФК Черкас, Поліграфтехніка — ЦСКА-2, Ніва — Металіст, Хімік Ж — Хімік С, Динамо-2 — ФК Львів, Десна — Верховина, Металург — Сталь, СК Миколаїв — Шахтар, Волинь — Нафтовик, Буковина — Явір.

Двадцятий тур. 9 листопада, неділя. Кремень — ЦСКА-2, Поліграфтехніка — ФК Черкас, Ніва — ФК Львів, Хімік Ж — Металіст, Динамо-2 — Верховина, Десна — ФК Львів, Металург — СК Миколаїв, Шахтар — Волинь, Явір, Буковина — Нафтовик.

Двадцять перший тур. 14 листопада, п'ятниця. Явір — Нафтовик, Сталь — Волинь, Шахтар — Буковина, ФК Львів — Металург, Верховина — СК Миколаїв, Металіст — Динамо-2, Хімік С — Десна, ФК Черкас — Авангард-Індустрія, Динамо-2 — Кремень, Авангард-Індустрія — Поліграфтехніка.

Двадцять другий тур. 17 листопада, понеділок. Сталь — Десна, ФК Черкас — Волинь, ФК Львів — СК Миколаїв, Верховина — Металіст, Металіст — Десна, Хімік Ж — Динамо-2, ФК Черкас — Хімік Ж, ЦСКА-2 — Ніва, Зоря — Поліграфтехніка, Авангард-Індустрія — Кремень.

Якоюсь кілька тижнів тривала перерва між шостим і сьомим чемпіонатами країни з футболу. Однак за цей час сталося чимало важливих подій, які вплинули на футбольну громадськість. По-перше, в багатьох командах змінився тренер. Про відставку Леоніда Буряка ми вже повідомляли. Далі до нашої редакції надійшли повідомлення про звільнення з посади «Чорноморськ» пішло колишній гравець. Зокрема, до «Шахтаря» — Юрій Селенцов, а до «Тіпири» — Дмитро Парфенов.

І тепер чимало «оптимістів» прокоротили «Чорноморськ» до колінь знаменитих «Зорі та Динамо», які зазубрили в першій лізі.

Відкривай же посуди «головного» в «Прикарпатті» і зашнуровуй

Від перемін в очак миготить...

консультантом Віктор Колотов. А Віктор Матвійко змінив Ігора Надєна біля керма «Торпедо». Дебютанта вийняті ліги — донецького «Шахтаря» — очолює Володимир Оніщенко.

Як бачимо, в полі зору опинилися колишні ігри київського «Динамо-1» і ЦСКА — в центрі уваги української футбольної школи. Колись той головний тренер Володимир Лозинський зашнуровував в армійському колективі, але вже в цивільній починка в Сергія Морозова.

Уболовляється зі стажем добре пам'ятають його за вступом у динамічний дубль, «Зорі», у московському ЦСКА. Ставши тренером, Сергій Юрійович працював зі смольненським «Торпедо», вінницьким «Нивкою». Останній сезон провів у Туркменії. Була клубним тренером і консультантом національної збірної щойл центральнізолатської країни.

Тепер поговоримо про гравців. Київське «Динамо» цього разу знавдало мінімальних змін. На трансфер виставлено лише двох гравців — Юрія Максимовича. Поповнився чемпіон тільки одним захисником. Валерій Лобановський вправ в око

молодий маршупелі Олександр Радченко. Якщо він у славному колективі повторить шлях своїх земляків Віталія Хмельницького та Сергія Баттаті, не заперечуватимемо.

Зергі Баттаті порядки «Шахтар». До «Ворскли» приїшло кілька відомих акиковців. Зокрема, виступав Андрій Зав'язлов, Ігор Костюк та Костянтин Бабіч.

Але всі рекорди побиь «Шахтар». Вже в першому турі у складі дніпропетровця, крім уже згаданого Парфенова, з'явився Іван Гелько (вигуканий у владикижовської «Атлані») та Сергій

мишлю — хорвати та турки. Поряд з нами. Отже, відтворює наба боля, якщо відкрито, слабенько. Але це зустрілися з командою організованішими, сильнішими, то й провалилися. Ті самі іспанці були на голову грамотніші за наших баскетболістів. Вони, маючи повну інформацію про українську команду, обрали безпорадну тактику — гучну і ефектну. Господарі зустріли насамперед нетривалістю Світлана Мурзіна, який зник відомо пошукався вільним козаком. Знаючи слабкі сторони Олександра Онушкового, правдиво пошукавши цю його замість. Одне слово, практично до нуля звели всі намагання нашого колективу.

Стосовно поразки від німців. Складно сказати, чи наші хлопці весь час дивувалися. Неважко німці вийшли грати, думали вони. Але пригадали, що був на позаминулому турі чемпіонем Європи? Правильно — збірні Німеччини.

Вважаю також, що головний тренер

Володимир РИЖОВ: «Слід звертатися до історії»

МІНУЛОЇ неділі в Барселоні фінішував чемпіонат Європи з баскетболу серед чоловіків. Про ці заважання наш кореспондент зловив у відеонавістр Володимир Рижов.

— Не знаю як ви, Володимире Івановичу, а так само, що наші хлопці весь час дивувалися, як оці в Іспанії, щось їм не пригадує. Що сталося?

— Гадаю, що через гравців політику Міжнародної федерації (ФІБА) баскетбол в Європі зменшався. Все відсталося на відкуп клубам. У той самий час інститут національних збірних дуже потерпав. Відбувалися комерціалізація гри. Причому баскетболісти комерціалізації, Серйозно не можна гадитися за ФІБА. За оцінками на матч хотіло по 20 тисяч глядачів. А в Старому Світі про так само лише мріяли. Турпери в Іспанії дружно проігнорували баскетболісти, котрі виступали у клубах НБА. Зрозуміло, що цей факт різко негативно вплинув на рівень чемпіонату. Якщо ФІБА не перегляде свого ставлення до збірних, буде дуже погано.

— А який же вихід?

— Бити приклад, скажімо, з волейболу і створити власну світову лігу. Це були б фантастичні світові змагання. Наразі, слід починати з вакансальної зміню громадства. Звичайно, баскетбол має право грати в будь-якому клубі. А з збірної має бути як мати одна на світі.

— Однак і за такого несприятливого рівня змагань в Іспанії, ми примушувалися проважити справу.

— Нічого дивного. Слід звертатися до історії. Щось їм не пригадує якось сираних успіхів. Останній був... 1983 року, коли збірна УРСР від орудою Бонченка виграла турнір Спартакіади народів СРСР у Москві. То була блискавка перемоги. Шкода, що була забута виграв «Будівельник», який очолював Віктор Бонченко, у чемпіонаті Європи. Ми виграли відбірковий турнір до фінального фіналу. Але подивіться, як мієда в столиці Каталонії послили наші суверени по відбірково-

об'язково мусить працювати на майбутнє з гравцями на кожному тренувальному перериві. Не переставати нічого, нічого, відокремлюючи на розв'язання інших проблем — фінансових, побутових тощо. А між іншим, у чоловічій збірній і фінансування було пристойне, і наукова бригада її обслуговувала. Виходило, що прокуратура шукати в роботі тренерського штабу.

Узагалі, я мене складно враження, що президент ФБУ Володимир Павлович Горбулін, у якого руки аз'язи під керівництвом державних справ, не володіє ситуацією. Вирішю, його невірну інформацію.

— Может, що і з гравців нашої команди все-таки був сподобався?

— На кожному разі не ті, хто получалися королями в національному чемпіонаті. Навпаки, на претовілому рівні зіграв Дмитро Бабасевський і Валентин Пудирський. Не дивлячись на те, що через травму провів тільки половину чемпіонату країни, найкращі якості виявив Олександр Лохманчук. На похвалу заслуговує молодий центровий Григорій Хижак. Мені здається, що тренери не були готові до такого перебігу подій і не знали, кого ставити в стартовому складі.

Одне слово, поше фласко. Ні фінального, ні нормально на баскетболісти не були готові до цього іспиту. Хоча, якщо на засіданні, на якому звітували збірна, не буде присутній Володимир Павлович Горбулін, то ФБУ інколи виступає як орган державної влади. Це таке заважання. В пресі з'явилася повідомлення, що він залишивши живу команду «Динамо» (Київ) і очолюючи чоловічому «Дніпро-Баскет». Чи відповідає це дійсності?

— Ні, не відповідає. Я продовжую працювати з динаміками. До речі, саме виходило з ними на тренувальний збір до Карпат...

Розмову зі Віктором ВРАНІЦЬКИМ.

На знімку: Володимир Рижов — головний тренер жіночої баскетбольної команди «Динамо» (Київ).

Міні, який відзначився двома м'ячами у ворота «Карпат». Залягав у Ковалівці та Олександра Палинню — вони пошукали відповідно з Нідерландами та Австрією.

Окремі клуби, як кажуть, потрапили на скандальний «Вірван» — зустрілися футболісти в Ірані, а в «Зіри-НІБАС» — кілька нігерів.

Одне слово, від перемін в очак миготить... Зокрема, виступав Андрій Зав'язлов, Ігор Костюк та Костянтин Бабіч. Самі перемогли з «схуми» рахунок. І на трибунах було рясно.

В. В.

